

TÜSİAD

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

HALUK DİNÇER'İN

“KADIN-ERKEK EŞİTLİĞİ HAKKINDA HER ŞEY”

KISA FİLM YARIŞMASI

ÖDÜL TÖRENİ KONUŞMASI

7 Ocak 2015

İstanbul, Sabancı Center

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Kadın-Erkek Eşitliği Hakkında Her Şey” adlı kısa film yarışmamızın ödül törenine hoş geldiniz.

Ödül törenlerinde kısa konuşmalar yapmak gerekir ki, sonuçları heyecanla bekleyenlerin sabrı zorlanmasın... Ancak kadın-erkek eşitliği, hem bireysel hem de toplumsal alanda yaşamsal etkileri olan bir konu. Bu törenin güzel bir fırsat olduğunu düşünüyor ve konuyla ilgili düşüncelerimi paylaşmak istiyorum.

Toplumumuzda, kadınların çeşitli alanlarda üst düzeyde temsil edildiği örnekler var. Ancak, cinsiyetler arası eşitliğin sağlanması genel olarak çok ciddi bir sorun olmayı sürdürüyor. Örneğin, kızların eğitime erişimi konusunda ilerlemeler sağlandı, ama bunun sürdürülebilir kılınması gerekiyor. Yine, kadınların işgücüne katılım oranlarında kıpırdanma olmasına rağmen uluslararası kıyaslamalara göre o kadar düşük seviyede ki, her kesimi kapsayacak şekilde bu oranı yükseltmek gerekiyor.

Kadınların ekonomiye katılımı milli gelir artışına ve büyümeye, yoksulluğun azalmasına, nesillerin daha sağlıklı yetişmesine, kurumsal yönetimin güçlenmesine büyük katkı yapıyor. Ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan pek çok araştırma da bunu söylüyor. Nitekim, dünya üretiminin yüzde 85’ini oluşturan “G-20” ülkeleri Kasım 2014 zirvesinde, kadın-erkek arasında işgücüne katılımdaki farkın 2025’e kadar % 25 oranında azaltılmasını hedefine aldı. G-20 Zirvesinin 2015 yılı dönem başkanı Türkiye, G20’nin iş dünyası ayağı olan B-20’de kadın konusuyla ilgili W-20 oluşturulmasını önerdi.

Gerçekten de ülkemiz, ulusal ve küresel ölçekte hedeflerine ulaşmak istiyorsa, kadınları yaşamın her alanına eşit bir paydaş olarak katmayı başarmak durumundadır.

Ülkemizde kadınların gücünü açığa çıkarmak için olmazsa olmaz koşul, zihniyet değişikliğinin sağlanmasıdır. Evet, bunu 2015 yılında söylemek üzücü ama hala “toplumsal cinsiyet eşitliği” konusunda bir zihniyet dönüşümüne ihtiyacımız var. Evrensel kabul gören bu kavram üzerinde hala tartışma yaşanmasını, bu kavramın sorgulanmasını bugün de kaygıyla izliyoruz.

Hiç şüphesiz, kadın-erkek eşitliği ifadesiyle, biyolojik eşitlik kastedilmemektedir. Biyolojik olarak kadın ve erkeğin farklı ve tamamlayıcı olduğu zaten malumdur.

Ancak biliyoruz ki; kadınlar ve erkekler arasındaki eşitsiz toplumsal ilişkiler, kültürel ve toplumsal bağlamda üretilir. Bu nedenle, cinsiyet kavramı biyolojik temelli değil, toplumsal/kültürel temelli bir kavram olarak kabul edilmekte ve “toplumsal cinsiyet eşitliği” kavramı kullanılmaktadır.

“Toplumsal cinsiyet eşitliği” kavramının evrensel olarak kabul gören tanımında üç tamamlayıcı nokta var; “kadınlarla erkekler eşit haklara, sorumluluklara ve fırsatlara sahiptir”. Bunlar bir bütündür, ayrılamaz.

Erkek egemen bakış açısı tek taraflıdır ve demokratik, ekonomik ve sosyal açıdan topyekun gelişmenin önünde bir engeldir. Kadınların erkeklerle eşit konumda yer almalarını sağlamak için öncelikle erkek egemen bakış açısının terk edilmesi lazım. Kadına basmakalıp roller, sorumluluklar yüklemekten vazgeçilmesi lazım. Burada ortak amacımız nüfusun yarısını oluşturan kadınları diğer yarısı ile eşit konuma getirmek için çözümler geliştirmek olmalı.

Toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışı çerçevesinde, cinsiyete dayalı her türlü ayrımcılık önlenmelidir. Hayatlarını nasıl yaşamaları gerektiğini dayatarak, iradelerini yok sayarak, kadınlara “saygı” gösterdiğimizi söyleyebilir miyiz?

Yuvası, kadının hapisanesi haline getirilmemelidir. Kadını sadece ev içinde konumlandırın bakış açısını dönüştürmek durumundayız. Ülkemizde ev işlerinden dolayı işgücüne katılamayan 11.5 milyon kişi var. Çalışan kadınlar ise özellikle çocuk sahibi olduktan sonra çalışma yaşamından kopmak durumunda kalabiliyor.

Kadınların ekonomiye daha fazla katılması için okul öncesi eğitim zorunlu olmalı; kreş ve bakım evleri yaygınlaştırılmalı. Tüm bunlar, çözülmesi gereken sorunlar olarak ortada duruyor. Alınacak politika kararları kadınların ekonomiye ve karar alma mekanizmalarına daha çok dahil edilmesini sağlayabilir. Kadınların iş ve aile sorumluluklarını dengelemelerine destek olacak kurumsal mekanizmalar kurulabilir, kurulmalıdır. Yeter ki asıl bu konularda sağlam bir irade sergilensin.

Oysa bu iradenin sergilenmesi gereken siyasette, kadınların temsili maalesef yetersiz. Mevcut tabloyu değiştirmek için etkili olunabilecek bu karar mekanizmalarında kadınların sınırlı temsil edilmesi, görüşlerinin ve ihtiyaçlarının da politikalara sınırlı yansımaya yol açıyor. Önümüzdeki genel seçimlerde, siyasi partilerin aday milletvekili belirleme süreçlerinde eşit temsil ilkesini göz önünde bulundurmalarını diliyoruz. Parlamentodaki kadın oranımızın önemli ölçüde yükselmesini arzu ediyoruz, bekliyoruz.

Sayın Konuklar,

Kadınların yaşamlarını kendi karar ve tercihlerine göre biçimlendirmelerine imkan sağlayacak, kadın dostu bir iklimi ülkemizde hakim kılmalıyız. Bu zihniyet dönüşümünün sağlanması, demokrasinin sadece bir yönetim biçimi olarak değil, bir yaşam tarzı olarak da benimsendiğinin en önemli göstergesi olacaktır.

Başta, toplumda önde gelen kişiler ve karar alıcılar olmak üzere, yıllardır bu alanda çaba sarf eden sivil toplum örgütlerinin ve kadın-erkek tüm bireylerin katkısıyla toplumsal cinsiyet

eşitliğine ulaşmamızın mümkün olduğuna inanıyoruz. İnanıyoruz çünkü karamsarlık bize hiçbir şey kazandırmaz; inanıyoruz çünkü kadınların bu toplumda zor koşullarda neler başarabileceklerini bize gösteren, toplumun her kesiminden umut verici örnekleri yaşıyoruz, görüyoruz.

Sözlerime son verirken, yarışmamıza katılarak, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda toplumsal dönüşüme destek veren tüm gençlerimizi, ödül kazansın-kazanmasın tebrik ediyorum. Yarışma jürisini oluşturan çok değerli isimlere ayırdıkları vakit ve destekleri için teşekkür ediyorum. Bu etkinliğin gerçekleşmesindeki katkıları için ana sponsor Suteks'e, sponsorlar BASF ve Bellona'ya, ayrıca Martı Otel, Hürriyet ve Radyo ODTÜ'ye teşekkürlerimi sunuyorum.

Beni dinlediğiniz için, sabrınız için teşekkür ediyorum.